

Soạn bài Dấu gạch ngang - Ngữ văn lớp 7

Xem hướng dẫn trả lời câu hỏi soạn bài Dấu gạch ngang trang 129 sách giáo khoa Ngữ văn lớp 7 tập 2.

I. Công dụng của dấu gạch ngang

Trong mỗi câu sau, dấu gạch ngang được dùng để làm gì?

a) *Đẹp quá đi, mùa xuân ơi - mùa xuân của Hà Nội thân yêu [...].*

(Vũ Bằng)

b) *Có người khẽ nói:*

- Bấm, để có khi đẻ vỡ!

Ngài cau mặt, gắt rằng:

- Mặc kệ!

(Phạm Duy Tồn)

c) *Dấu chấm lửng được dùng để:*

- Tô ý còn nhiều sự vật, hiện tượng tương tự chưa liệt kê hết;

- Thể hiện chỗ lời nói bỏ dở hay ngập ngừng, ngắt quãng;

- Làm giãn nhịp điệu câu văn, chuẩn bị cho sự xuất hiện của một từ ngữ biểu thị nội dung bất ngờ hay hài hước, châm biếm.

(Ngữ văn 7, tập hai)

d) *Một nhân chứng thứ hai của cuộc hội kiến Va-ren - Phan Bội Châu (xin chẳng dám nêu tên nhân chứng này) lại quả quyết rằng (Phan) Bội Châu đã nhổ vào mặt Va-ren; cái đó thì cũng có thể.*

(Nguyễn Ái Quốc)

Trả lời:

a) Đánh dấu bộ phận giải thích.

b) Đánh dấu lời nói trực tiếp của nhân vật.

Soạn bài Dấu gạch ngang - Ngữ văn lớp 7

c) Dùng liệt kê các công dụng của dấu chấm lửng.

d) Nối các bộ phận trong liên danh (tên ghép): cuộc hội kiến Va-ren và Phan Bội Châu

II. Phân biệt dấu gạch ngang và dấu gạch nối

Câu 1. Trong ví dụ (d) ở mục I, dấu gạch nối giữa các tiếng trong từ Va-ren được dùng làm gì?

Trả lời:

Dấu gạch nối giữa tiếng Va- ren được dùng để tách âm đọc, trong tên riêng nước ngoài của nhân vật.

Câu 2. Cách viết dấu gạch nối có gì khác với dấu gạch ngang?

Trả lời:

Dấu gạch nối này khác với dấu gạch ngang. Dấu gạch nối không phải là dấu câu, nó chỉ dùng để nối các tiếng trong từ mượn.

III. Luyện tập

Câu 1. Hãy nêu rõ công dụng của dấu gạch ngang trong những câu dưới đây:

a) *Mùa xuân của tôi – mùa xuân Bắc Việt, mùa xuân của Hà Nội – là mùa xuân có mưa riêu riêu, gió lành lạnh, có tiếng nhạn kêu trong đêm xanh, có tiếng trống chèo vọng lại những thôn xóm xa xa, có câu hát huê tình của cô gái đẹp như thơ mộng...*

(Vũ Bằng)

b) *Chỉ có anh lính đồng An Nam bỗng sừng chào ở cửa ngục là cứ bảo rằng, nhìn qua chấn song, có thấy một sự thay đổi nhẹ trên nét mặt người tù lừng tiếng. Anh quả quyết – cái anh chàng ranh mãnh đó - rằng có thấy đôi ngọn râu mép người tù nhếch lên một chút rồi lại hạ xuống ngay, và cái đó chỉ diễn ra có một lần thôi.*

(Nguyễn Ái Quốc)

c) - *Quan có cái mũ hai sừng trên chóp sọ! – Một chú bé con thàm thì.*

- *Ồ! Cái áo dài đẹp chửa! – Một chị con gái thốt ra.*

(Nguyễn Ái Quốc)

Soạn bài Dấu gạch ngang - Ngữ văn lớp 7

d) Tàu Hà Nội – Vinh khởi hành lúc 21 giờ.

e) Thừa Thiên – Huế là một tỉnh giàu tiềm năng kinh doanh du lịch.

Trả lời:

- Câu a, b dấu gạch ngang dùng để đánh dấu bộ phận chú thích, giải thích.

- Câu c, dấu gạch ngang dùng để đánh dấu lời nói trực tiếp của nhân vật và bộ phận chú thích, giải thích.

- Câu d, e dấu gạch ngang dùng để nối các bộ phận trong một liên danh. (*Hà Nội - Vinh, Thừa Thiên - Huế*)

Câu 2. Hãy nêu rõ công dụng của các dấu gạch nối trong ví dụ dưới đây:

- *Các con ơi, đây là lần cuối cùng thầy dạy các con. Lệnh từ Béc-lin là từ nay chỉ dạy tiếng Đức ở các trường vùng An-dát và Lo-ren...*

(An-phông-xơ Đô-đê)

Trả lời:

- Trong câu đã cho, dấu gạch nối được sử dụng cho từ mượn Béc- lin, An- dát, Lo-ren (Các từ chỉ đơn vị địa danh nước ngoài).

- Công dụng của dấu gạch nối: tách biệt âm đọc của một từ tiếng nước ngoài. (*Béc- lin, An- dát, Lo-ren*)

Câu 3. Đặt câu có dùng dấu gạch ngang:

a. Nói về một nhân vật trong vở chèo *Quan Âm Thị Kính*.

b. Nói về cuộc gặp mặt của đại diện học sinh cả nước.

Trả lời:

a) Có thể đặt câu như sau:

- Sùng bà - mẹ chồng của Thị Kính - là một người tàn nhẫn cay độc, tiêu biểu cho vai “mụ ác” trong vở chèo.

- Thị Kính - nhân vật chính trong vở chèo cổ *Quan Âm Thị Kính* - là người phụ nữ hiền dịu, nét na nhưng chịu nhiều oan khiên ngang trái.

Soạn bài Dấu gạch ngang - Ngữ văn lớp 7

b)

- Hằng năm, những gương mặt xuất sắc của học sinh trong cả nước lại tụ hội về quảng trường Ba Đình để báo công lên Bác Hồ kính yêu - người Cha già vĩ đại của dân tộc.

- Chương trình mít tinh biểu dương học sinh tiêu biểu trên cả nước - tổ chức tại Hà Nội - diễn ra trong niềm hân hoan, phấn khởi.